

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3322/2019
27.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, Београд, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца АА изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 752/19 од 02.04.2019. године, на седници одржаној 27.09.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца АА изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 752/19 од 02.04.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 415/17 од 05.11.2018. године, ставом првим изреке, одбијени су приговори стварне и месне ненадлежности. Ставом другим изреке, утврђено је да је Закључком Владе РС 05. број 401-161/2008 од 17.01.2008. године, којим су одобрена средства за исплату новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалиштем на територији седам неразвијених општина Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађа, Дољевац и Прокупље, повређено начело једнаких права и обавеза, чиме је извршена дискриминација по основу места пребивалишта тужилаца ББ и ВВ, обојица из ..., као резервиста са пребивалиштем у ..., а који нису наведени у Закључку Владе РС од 17.01.2008. године. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се утврди да је Закључком Владе Републике Србије 05.бр. 401-161/2008 од 17.01.2008. године, којим су одобрена средства за исплату новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалиштем на територији седам неразвијених општина Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађа, Дољевац и Прокупље, повређено начело једнаких права и обавеза, чиме је извршена дискриминација на основу места пребивалишта тужиоца АА из ... као резервисте са пребивалиштем у ..., а који није наведен у Закључку Владе РС од 17.01.2008. године, као и захтев за накнаду трошкова поступка. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужiocима ББ и ВВ накнади трошкове поступка у износу од 64.900,00 динара са затезном каматом од

извршности до исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац АА да туженој накнади трошкове поступка у износу од 6.000,00 динара са затезном каматом од извршности до исплате. Ставом шестим изреке, одбијен је предлог тужилаца за ослобођење обавезе плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 752/19 од 02.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца АА и потврђена првостепена пресуда у побијаном делу којим је одбијен тужбени захтев и одлучено о трошковима поступка у односу на овог тужиоца. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца АА за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац АА из ... је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је пред другостепеним судом учињена повреда поступка из члана 374. став 1. ЗПП на коју се у ревизији указује. Указивање на повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, не представља битну повреду због које се ревизија може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац АА из ... је учествовао у рату 1999. године у периоду од 24.03.1999. године до 26.06.1999. године, као војник на редовном одслужењу војног рока при ВП 2827 Нови Сад. За време ратног стања дневнице није примао, а по окончању рата није водио спор за исплату ратних дневница. На основу Закључка Владе РС 05 број 401-161/2008 од 17.01.2008. године, којим су дозвољена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима, са пребивалиштем на територији седам неразвијених општина (Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађа, Дољевац и Прокупље) извршена је исплата ратних дневница резервистима са подручја наведених општина. Тужбом у овој правној ствари тужилац тражи да се утврди да је дискриминисан у односу на остале учеснике рата из Топличког округа.

Код овако утврђеног чињеничног стања, судови су одбили тужбени захтев јер су правилно закључили да тужилац ГГ у периоду од 24.03.1999. године до 26.06.1999. године није имао статус војника у резерви, с обзиром да се налазио на редовном служењу војног рока, па Закључком Владе РС од 17.01.2008. године није учињена дискриминација према тужиоцу, јер се Закључак односио само на војне резервисте, а не и на лица која су била војници на служењу војног рока.

Одредбом члана 7. Закона о војсци Југославије („Службени лист СРЈ“ број 43/94 ... 37/02) прописано је да војску сачињавају стални и резервни састав (став 1.), да стални састав војске сачињавају професионални војници и војници на служењу војног рока (став 2.), док резервни састав војске сачињавају резервни официри, резервни подофицири, војници у резерви и жене – војни обвезници (став 5.). Одредбом члана 89. истог закона прописано је да војнику на служењу војног рока припадају новчана примања која одреди Савезни министар за одбрану, док је питање накнада путних и других трошкова у Војсци регулисано одредбама члана 90. – 93. наведеног закона, при чему се ове одредбе, као и одредба члана 89. примењују и за време ратног стања у смислу члана 93. наведеног закона.

Постојање дискриминације извршене Споразумом од 11.01.2008. године и Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, насталим пре ступања на снагу Закона о забрани дискриминације („Службени гласник Републике Србије“, број 22/09 - ступио на снагу 07.04.2009. године), цењено је на основу члана 21. Устава Републике Србије и члана 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Дискриминација је свако неоправдано прављење разлике између одређених лица по основу више критеријума, па и по основу личног својства (у члану 21. став 1. Устава РС набројани су само типични случајеви дискриминације). Пребивалиште, поред личног имена и држављанства представља атрибут сваке физичке личности, због чега је могућа дискриминација лица по основу пребивалишта или боравишта. Заштита од дискриминације представља право личности загарантовано Уставом Републике Србије (члан 21) и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију), а од 07.04.2009. године и Законом о забрани дискриминације. Лица која указују да је у односу на њих извршена дискриминација дужна су да докажу да су неједнако третирана у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији, а супротна страна – лице на чије се дискриминаторско поступање указује, дужна је да докаже постојање објективног и оправданог разлога за различитост у поступању.

Из садржине Споразума од 11.01.2008. године и Закључка Владе РС од 17.08.2008. године, произилази да је финансијска помоћ која је уплаћена на посебан рачун седам општина наведених у Споразуму, уплаћена ради исплате ратних дневница ратним војним резервистима који су учествовали у одбрани земље у току НАТО бомбардовања 1999. године. Оваквим поступањем тужена јесте извршила дискриминацију у односу на све остале војне резервисте који имају пребивалиште на територији других општина и који су били у истој ситуацији као и резервисти са територија наведених 7 општина, односно који су учествовали у одбрани земље током НАТО бомбардовања 1999. године и по том основу остварили право на исплату ратних дневница, али им иста није исплаћена.

Тужилац АА је захтев за утврђење дискриминације засновао на чињеницама да је Влада РС Закључком од 17.01.2008. године признала право на исплату ратних дневница војним резервистима са пребивалиштем на подручјима општина које су наведене у том акту, док њему није, само зато што има

пребивалиште у другој општини, иако се по свему осталом налази у истој ситуацији као ти војни резервисти. По оцени ревизијског суда, тужилац није био у истој ситуацији као војни резервисти на које се односи закључак, јер је утврђено да је тужилац био на редовном служењу војног рока, с тим што је у току трајања НАТО бомбардовања у периоду од 24.03.1999. године до 26.06.1999. године био ангажован, као војник на редовном служењу војног рока. Неоправдано прављење разлике у поступању према неком лицу у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији представља акт дискриминације, из чега произлази да је за постојање дискриминације потребно да се лице које тражи заштиту због дискриминације налази у упоредивој или битно сличној ситуацији у односу на друга лица у односу на која сматра да је дискриминисано, па ако се не налази у таквој ситуацији, дискриминације нема. Сходно наведеном, тужилац је спадао у круг лица која у смислу члана 2. и 3. Правилника о накнади путних и других трошкова у Војсци Југославије („Службени војни лист“ број 38/93, ... 7/99) остварују накнаду путних и других трошкова за време када су изложена увећаним трошковима ван места службовања, а у одређеним случајевима и у месту службовања. Како из садржине споразума од 11.01.2008. године и закључка Владе РС од 17.01.2008. године произилази да је новчана помоћ исплаћена на посебне рачуне седам општина Топличког округа, ради исплате ратних дневница војним резервистима са пребивалиштем на територији тих општина, то по оцени Врховног касационог суда тужилац није био у истој ситуацији као резервисти на која се исти односе, јер тужилац у спорном периоду није припадао резервном саставу Војске, већ сталном саставу Војске, као војник на служењу војног рока.

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да нижестепени судови основано закључују да наведеним Закључком Владе РС од 17.01.2008. године, није извршена дискриминација у погледу исплате ратних дневница у односу на тужиоца АА из ..., иако му исте нису плаћене, па је и његов тужбени захтев неоснован и као такав правилно одбијен.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић